

Početna stranica>Vaša prava>Temeljna prava>Povelja o temeljnim pravima – najbolje prakse država članica

Povelja o temeljnim pravima – najbolje prakse država članica

Litva

Vladine politike kojima se promiču primjena Povelje i informiranje o njoj u zakonodavnim i upravnim tijelima, tijelima za izvršavanje zakonodavstva i pravosudnim tijelima.

Osnova za osiguravanje ocjenjivanja usklađenosti nacrtu zakona s Poveljom kao dijela zakonodavnog procesa jest članak 9. stavak 4. Zakona o načelima izrade zakonodavstva (*Teisėkūros pagrindų įstatymas*), kojim se predviđa da ovlaštena državna tijela izdaju zaključke o usklađenosti nacrtu zakona s pravom EU-a, presudama Suda Europske unije, međunarodnim ugovorima kojih je Republika Litva potpisnica, Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda te presudama Europskog suda za ljudska prava. Ti se zaključci dostavljaju i tijelu koje donosi zakonodavni akt. Iako ta odredba izričito ne spominje zahtjev usklađenosti s Poveljom, zahtjev za osiguranje usklađenosti s pravom EU-a isto tako uključuje osiguranje usklađenosti s Poveljom. U praksi se odredba tumači na taj način. Na primjer, u svojim zaključcima o nacrtu zakona o izmjeni litavskog Zakona o izborima za Europski parlament (*Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo pakeitimo įstatymo projektas*), Odjel za europsko pravo (*Europos teisės departamentas*) navodi da odredbe koje ograničavaju ostvarivanje prava glasanja i biranja na izborima za Europski parlament sadržano u članku 39. stavku 1. Povelje (odnosno odredba kojom se određuje da ista osoba ne može biti birana u Europski parlament više od dva puta uzastopce), ali ne ispunjavaju uvjete koji opravdavaju takvo ograničenje, kako je propisano člankom 52. Povelje (ograničenja moraju biti predviđena zakonom, poštovati bit tih prava i biti proporcionalna), treba smatrati suprotnima pravu EU-a (<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/325a8fb0199811e9bd28d9a28a9e9ad9?positionInSearchResults=1&searchModelUUID=2d93c2bd-31b3-4e97-b94e-d931ddae3ca2>).

Alati koji pomažu da se bolje razumije Povelja i kad se ona primjenjuje

Na internetskim stranicama Ministarstva pravosuđa (Teisingumo ministerija) objavljen je

Vodič kroz sudsku praksu Suda Europske unije (*Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktikos vadovas*), u kojem se isto navode informacije o pitanjima koja se odnose na primjenu Povelje. Na internetskim stranicama navodi se i poveznica na informacije objavljene na internetskim stranicama Europske komisije o zaštiti prava zajamčenih pravom EU-a (<https://tm.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/es-reikalu-koordinavimas/es-teises-perkelimas-ir-igyvendinimas> povezano s https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/contact/problems-and-complaints/help-defending-your-rights/individuals_en). Isto tako, bit će dostupna poveznica na *Priručnik o primjeni Povelje na nacionalnoj razini*, koji je objavila Agencija Europske unije za temeljna prava, nakon što bude prevedena na litavski jezik.

U okviru projekta „Jačanje odgovora na zločine iz mržnje i govor mržnje u Litvi“, koji provode Ministarstvo unutarnjih poslova (*Vidaus reikalų ministerija*), Ured glavnog javnog tužitelja (*Generalinė prokuratūra*) i Ured inspektora za novinarsku etiku (*Žurnalistų etikos inspektoriatas tarnyba*), osigurano je zajedničko osposobljavanje za policijske službenike, državne odvjetnike i suce te se ono financira iz Programa Europske unije o pravima, jednakosti i građanstvu (2014. – 2020.). Pri objavi pravnih informacija relevantnih za borbu protiv zločina iz mržnje namijenjenih službenicima i žrtvama Ministarstvo unutarnjih poslova navodi poveznicu na poseban dio internetskih stranica Agencije Europske unije za temeljna prava (<https://vrm.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/viesasis-saugumas-1/atsakas-i-neapykantos-nusikalimus-ir-neapykanta-kurstancias-kalbas> povezano s <https://fra.europa.eu/en/themes/hate-crime>).

Primjena i promidžba alata za razumijevanje Povelje koje su razvile druge države članice EU-a ili drugi dionici u EU-u

Vidjeti prethodno navedene informacije o poveznicama na internetske stranice institucija i agencija Europske unije.

Suradnja s dionicima radi promidžbe primjene Povelje EU-a o temeljnim pravima i informiranja o njoj

Primjeri suradnje između branitelja ljudskih prava i nacionalnih tijela kojom se doprinosi boljem informiranju o Povelji i njezinoj boljoj primjeni

Litva je uvela praksu održavanja godišnjih Nacionalnih foruma za ljudska prava (*Nacionaliniai žmogaus teisių forumai*). Forum su 2019. organizirali Litavski forum osoba s invaliditetom (*Lietuvos negalios organizacijų forumas*), Ured ombudsmana za jednake mogućnosti (*Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba*), Ured ombudsmana Seimasa (*Seimo kontrolierių įstaiga*), Odbor za ljudska prava Seimasa (*Seimo Žmogaus teisių komitetas*), Ministarstvo vanjskih poslova (*Užsienio reikalų ministerija*), Ured ombudsmana za prava djece (*Vaiko teisių kontrolieriaus įstaiga*), Sveučilište Vitolda Velikog (*Vytauto Didžiojo universitetas*) i Koalicija organizacija za ljudska prava (*Žmogaus teisių organizacijų koalicija*).

Primjeri suradnje između nacionalnih tijela i akademske zajednice kojom se doprinosi boljem informiranju o Povelji i njezinoj boljoj primjeni

Litavsko istraživačko vijeće (*Lietuvos mokslo taryba*) financiralo je istraživačku studiju o „Primjeni Povelje EU-a kao standarda za zaštitu prava pojedinca na nadnacionalnoj i nacionalnoj razini“, koju je provelo Sveučilište u Vilniusu (*Vilniaus universitetas*). U studiji je istraženo u kojoj mjeri litavska nadležna tijela primjenjuju Povelju i u kojoj se mjeri pozivaju na njezine odredbe – koja će se tijela u svojim područjima djelovanja vjerojatno najčešće baviti ispitivanjem pritužbi u vezi s individualnim pravima koja su obuhvaćena područjem primjene Povelje – te u kojoj mjeri sudovi i istražna tijela primjenjuju Povelju i u kojoj se mjeri pozivaju na njezine odredbe. U studiji se postavilo pitanje jesu li javnost i pravna zajednica dovoljno svjesni važnosti Povelje u zaštiti temeljnih prava i smatra li se ona uistinu učinkovitim standardom za zaštitu temeljnih prava te su se razmatrala pitanja koja se odnose na primjenu Povelje u zaštiti posebnih prava. Rezultati studije su objavljeni.

Primjeri nevladinih inicijativa kojima se promiče primjena Povelje i informiranje o njoj u vašoj zemlji

Na portalu „Moja prava“ (*Mano teisės*) nevladina organizacija Litavski centar za ljudska prava (*Lietuvos žmogaus teisių centras*) navodi poveznicu na internetske stranice institucija i agencija Europske unije, uključujući stranice Agencije Europske unije za temeljna prava. Tekstovi objavljeni na navedenom portalu bave se i pitanjima koja se odnose na provedbu Povelje.

Posljednji put ažurirano: 07/04/2023

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.